

Jul i Tidsskriftet

Tradisjoner hører julen til. I Tidsskriftet er det tradisjon å lage et julenummer som er litt annerledes enn det vi publiserer ellers i året. Derfor inneholder dette nummeret artikler om svært ulike emner. Forhåpentligvis kan julen gi oss tid og ro til å lese langsommere og åpne oss for andre temaer og perspektiver enn det som er mulig i en travel hverdag.

Tidsskriftet ønsker leserne en god jull!

Neste nummer av Tidsskriftet kommer 8. januar 2004.

Charlotte Haug

Charlotte Haug
redaktør

Tidsskrift for Den norske lægeforening

Legenes hus
Akersgata 2
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo
Sentralbord 23 10 90 00

Redaksjonen
Telefon 23 10 90 50
Telefaks 23 10 90 40
tidsskriftet@legeforeningen.no

Redaktør
Charlotte Haug

Redaksjonssjef
Aagot Somdalen

Medisinske redaktører
Preben Aavitsland
Petter Jensen Gjersvik
Erlend Hem
Jahn M. Nesland
Torgeir Bruun Wyller

Nyhetsredaktør
Nina Husom (permisjon)

Manuskriptredaktører
Marit Fjellhaug
Åslaug Flo
Raida Ødegaard

Bilredaktør
Anne Gitte Hertzberg

Journalister
Eline Feiring
Ingrid M. Høie
Kari Ronge
Tom Sundar

Redaksjonssekretærer
Reidun Evensen
Magne Hagberg
Jorunn B. Kvarme
May-Brith Mandt

Nettredaktør
Stine Bjerkestrand Nesje

Konsulent
Hans Petter Fosseng

Annonser
Markedssjef Maud P. Kaino
Telefon 23 10 90 95
maud.kaino@legeforeningen.no

Markedskonsulent Liv Hordvik
Telefon 23 10 90 92

Markedssekretær Berit Seljebotn
Telefon 23 10 90 91

Stillings-, kurs-, møte- og spesialistannonser
Markedssekretær Anne-Britt Dahl
Telefon 23 10 90 94
Telefaks 23 10 90 90
marked@legeforeningen.no

Tidsskriftet på Internett
www.tidsskriftet.no

Foto SCANPIX/Jette Førby Rasmussen

Den hvite julerosen

Allerede i antikken ble den hvite julerosen (Helleborus niger), også kalt sort nyserot, brukt som legeplante. Hippokrates' elever skal ha benyttet den som avføringsmiddel (1). Den inneholder slimhinneirriterende stoffer, og er mest kjent brukt som nysepulver. I store deler av Europa ble pulveret fremstilt ved å tørke og pulverisere den mørke roten. Nysepulver ble regnet som et spesifikt middel mot sinnssykdom. Kraftig nysing skulle fordrive slim fra hjernen og lette trykket, slik at sykdommen ble lindret. På gresk betyr helleboraios å være gal (2). Både sort og hvit nyserot omtales i nordiske legebøker alt på 1300-tallet. Til dels ble plantene oppført blant Fugae demonum – midler til djevleutdrivelse. Rotuttrekk skal ha vært brukt mot sinnssykdom i Gudbrandsdalen så sent som i 1785. Planten har også vært brukt som brekkmiddel, mot betennelser, skabb og hudproblemer og som abortmiddel.

Hele planten, og spesielt roten, er svært giftig. I julerosearter er det bl.a. påvist digitalisliknende stoffer, giftige glykosider, som virker lammende på hjertet. Juleroser er beskrevet som en medisinsk plante som kan gjøre mer skade enn nytte.

Flere av juleroseartene dyrkes i dag som prydplanter langs kysten fra Oslofjorden til den sørlige delen av Vestlandet. Navnet julerose har den fått fordi den blomstrer fra desember til mars.

Når vinteren riktig begynner å ta fatt, når trærne står nakne, og de fleste stauder er som ruiner fra en svunnen sommer, er det en smukk opplevelse å se julerosen stå i blomst. Rene og vakre forteller de at det stadig er liv (3).

Anne Gitte Hertzberg
anne.gitte.hertzberg@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Høeg OA, red. Våre medisinske planter. Oslo: Det Beste, 1984.
2. www.dsgnet.dk/Sites/arturt/JULEROSE.asp (5.12.2003).
3. www.havenyt.dk/artikler/prydhaven/blomster/stauder/279.html (5.12.2003).